

Ἡ κόρη τῆς λεμονιάς ἢ ἡ παραγώγα

Ἐπιτομή λεμονιάς
Σαραντὶ
Ἐθρῶν Ἰ. 1941
Καὶ ἀντιβίωσις

Ἀρχὴ τοῦ παραμυθιοῦ καλὴ σπέσα σας. Μιά φορά κ' ἓνα καιρὸ ἦτανε
μιά λεμονιά κ' ἔκαμνε κάθε χρόνὸ τρία λεμόνια, δέ μπορούσε κανεὶς
νά τὰ κόψη γιατί τὰ φύλαγε ἕνας δράκος κι' ὅποιος πήγαινε νά τὰ κό-
ψη τὸν ἔτρωγε.

Τὸ ἔμαθε ὁ βασιλέας κ' εἶπε, γώ θά πάγω νά τὰ κόψω. ~~Ἐ~~τὸ δρόμο οὖν
πήγαινε βλέπ' μιὰ γηρὰ κ' ἔκλωθε χρυσὸ σύρμα, κόφτει τὸ σύρμα τῆς καὶ
τὴν βάζει στὸ στόμα ἕνα σῦκο.

-Ἄχ παιδάκι μ', ἔτ' ἔστ' πού μέ γλύκανες, ἔτ' νά σέ γλυκάνη κ' ἡ κόρη τῆς
λεμονιάς.

Πάγει παρακάτω βλέπ' ἄλλη γηρὰ, κ' αὐτὴ ἔκλωθε χρυσὸ σύρμα, κόφτει τὸ
σύρμα τῆς καὶ τὴν βάζει στὸ στόμα ἕνα σῦκο.

-Ὅπως μέ γλύκανες παιδάκι μ', νά σέ γλυκάνη ἡ κόρη τῆς λεμονιάς.

Πάγει ὁ βασιλέας πρὸ πέρα βλέπει τρίτη γηρὰ, κ' αὐτὴ ἔκλωθε χρυσὸ
σύρμα, κόφτει τὸ σύρμα καὶ τὴν βάζ' ἕνα σῦκο στὸ στόμα.

-Ἄχ παιδάκι μ', ὅπως μέ γλύκανες ἔτ' νά σέ γλυκάνη ἡ κόρη τῆς λε-
μονιάς. Λίγο παρακάτ' πρὸ εἶναι ἡ λεμονιά κ' ἔχει τρία λεμόνια καὶ
τὰ φυλάγει ἕνας δράκος, νά παραμονέψης κι' ὅταν εἰδεῖ τοῦ κοιμᾶται,
τότε νά πᾶς σιγὰ νά τὰ κόψης. Τὸ κάθε λεμόνι ἔχ' μέσα ἀπὸ μιὰ κοπέλ-
λα, μόλις κόψεις τὸ λεμόνι θά βγεῖ ἡ κοπέλλα, θά πεῖ εἰψῶ, νά μὴ πιῇ
πολύ νερὸ γιατί θά σκάσει.

Ὁ βασιλέας ἔκαμε ὅπως ἔβριση ἡ γηρὰ, παραμόνεψε τὸ δράκο πού κοι-
μήθηκε, κόφτει τὰ τρία λεμόνια καὶ φεύγει. Πάγει κοντὰ στὴ βρύση καὶ
κόφτει τὸ ἕνα λεμόνι, βγαίνει μιὰ ὁμορφὴ κοπέλλα, λέγει εἰψῶ. Τὴν ἀφί-
νει νά πιῇ, ἦπε πολὺ νερὸ κ' ἔσκασε. **Ὁ βασιλέας ἀναχωρεῖ ὅμως,**
παγαίνει, παγαίνει ὁ βασιλέας φθάνει σ' ἄλλη βρύση κόφτει τὸ δεύτερο

λεμόνι, βγαίνει μια κοπέλλα πιο όμορφη απ' τη πρώτη, διψω λέγει. Τήν άφί-
νει να πιη νερό, απ' τη λαχτάρα που είχε, ήπια πολύ κι έσκασε.

Ο βασιλέας ^{σιπράδιε και} λυπημένος φεύγει, παγαίνει, παγαίνει κι' ο δρόμος τόν έβγα-
λε σέ μια βρύση, κόφτει και τό τελευτατό λεμόνι, βγαίνει μια κοπέλλα
που έλαμφε όλος ο κόσμος. Διψω λέγει. Τήν άφίνει να πιη λίγο. Άφσε να
πιω και γω, κι' έτοι σώθηκε τό κορίτσι της λεμονιάς. Ο βασιλέας και άρω-
νε την όμορφιά τ' και τό λέγει, άνεβα πάνω στο δέντρο και γω πάγω να
φέρω άμάξια και μουσικές να πάμε στο παλάτι.-

Γινίσιος

Η κόρη κάθεται πάνω στο δέντρο κι' από κάτω περνάει μια φαραγώνα ⁽¹⁾
και τή λέγει, κατέβα, να σε πω τό τύχη σ', κατέβα, να σε πω τό τύχη σ'.
τό καλό. Κατεβαίν', κι' ή φαραγώνα περνάει στο κεφάλι του κοριτσιου μια
μαγεμένη καρφίτσα και γίνεται πουλί κι' αύτη άνεβαίνει πάνω στο δέν-
τρο και κάθεται.-

Ο βασιλέας έρχεται με άμάξια, με μουσικές και τούμπανα και με με-
γάλη συνοδεία και τί να άγη; άντι τό όμορφο τό κορίτσι ~~παιδί~~ που
άφσε, ήτανε μια άσχημη μάση κατσιβέλα, τη ρωτάγει πώς έγινες τέτοια
χάλια, κι' ή κατσιβέλα λέγει, απ' την πίκρα μ' που άργησες να έλθης.-

Ο βασιλέας δε μπορούσε να κάνει και διαφορετικά, την βάζει στο
άμάξι, την παγαίνει στο παλάτι, τη στεφανώνεται και την κάμνει βασίλισσα.
Τό πουλάκι όλο τραγουδούσε στο παλάτι και κάθε βράδυ πήγαινε στο πα-
ράθυρο του βασιλέ και κλαίδοϋσε:

Ο βασιλέε να κοιμηθῆ γλυκά γλυκά
κι' ή στρίγγλα πού με μάγεψε,
ύπνο να μη χορτάση.

Μια γρηάτι ~~είχε~~ εϋχε φουντωτό βασιλικό και τό πουλάκι κατέβαινε και κά-
θουνταν πάνω, μια μέρα χαϊδεύοντας τό κεφαλάκι τ' βρίσκει την καρφίτσα
κι' αναγινώσκει,

1 - Κατσιβέλα.

11
-/-
Τὴν μαγεμένην, τὴν τραβᾷ καὶ τὸ πουλί γίνεται πάλι κοπέλλα. Ἡ γοργόνα τὴν ἀγάπησε
σὰ κόρη της, καὶ θέ νὰ σηκωθῆ πρώτῃ ἡ κοπέλλα νὰ σκοπίση, νὰ μαγερέψη
καὶ νὰ κἀνῆ τὸ μαλλί.

Ὁ βασιλέας ἔδωσε σ' ὄλους νὰ ξεχειμωνιάσωνε ἀπὸ ἓνα ἄλογο, στὰ τε-
λευταῖα πῆγε κ' ἡ γοργόνα, τὴν ἔδωσανε τὸ πιὸ ἀδύνατο πού τὸ εἶχαν γιὰ
ψόφισμα. Ἡ κόρη κάθε μέρα τὸ ἔλουζε, τὸ χτένιζε καὶ τὸ ἔδινε νὰ φάγη,
τὸ ἄλογο δυνάμωσε κ' ἔγινε ἀγνώριστο, ἤλθ' ὁ καιρὸς καὶ βγήκε ὁ διαληλη-
τῆς, ὄλοι νὰ γυρίσωνε πίσω τῆς βασιλείας τὰ ἄλογα καὶ τρέχων ἄνθρωποι
τοῦ βασιλέα καὶ τὰ μαζεῦνε. Ἡ κόρη λέγει στ' ἄλογο νὰ μὴ κἀνης βῆμα
ἂν εὐρὴν ἔλθει ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλέας νὰ σέ πάρη.

Ἔρχονται οἱ δούλοι νὰ τὸ πάρωνε, αὐτὸ δὲ σάλευει ἀπ' τὸν τόπο τ',
πάγει ὁ βασιλέας, τί νὰ ἐγῆ, τὸ ἄλογο ἔβλεπε ἀγνώριστο καὶ μὲ χρυσὸ
σύρμα κεντημένα τὰ καπίστρια, τὸ πέρνει στὸ παλάτι φωνάζει καὶ τὴ γοργό-
να καὶ τὴν ρωτᾷ, ποῖος τράβησε τὸ ἄλογο;

- Ἐγὼ βασιλέα μ', πολυχρόνε.

- Νὰ μὲ πῆς ὅλη τὴν ἀλήθεια.

- ἔχω μιὰ κόρη, αὐτὴ τὸ πέρνει τ' ἄλογο κ' αὐτὴ κέντησε τὰ καπίστρια.

Καλὰ, λέγ' ὁ βασιλέας, αὐριο θά ἔλθουνε ὄλα τὰ κορίτσια καὶ θά μὲ ποῦνε
ἓνα παραμῦθι, καὶ νὰ φέρης καὶ, οὐ τὸ εἰκό σ' τὸ κορίτσι.

Τὴν ἄλλη μέρα ἡ γοργόνα πῆγε τὴν κόρη της στὸ παλάτι, εἶπανε ὄλα τὰ
κορίτσια ἓνα παραμῦθι, ἤλθε κ' ἡ ἀράδα τῆς κόρης της. Ἡ βασίλισσα μό-
λις τὴν εἶδε τὴν γινώρσε κ' ἤθελε νὰ βγῆ ἔξω πρὸ τὴν κάμαρα, μὰ ἡ πόρτα
ἦτανε καλὰ μανταλωμένη.

Τὸ κορίτσι ἀρχήνεψε τὸ παραμῦθι. Μιὰ φορὰ κ' ἓνα καιρὸ ἦτανε μιὰ
λεμονιά κ' ἔκαμνε κάθε χρόνον τρεῖς λεμόνια, δὲ μπορούσε κανεὶς νὰ τὰ
κόψῃ γιατί τὰ φύλαγε ἓνας δράκος κ' ὅποιος πήγαινε νὰ τὰ κόψῃ τὸν
ἔτρωγε. Τὸ ἔμαθε ὁ βασιλέας κ' εἶπε γὼ θά πάγω νὰ τὰ κόψω, στὸ δρόμο
ὅπου πήγαινε βλέπ' μιὰ γοργὴ πᾶκλωσε χρυσὸ σύρμα, κόψτ' τὸ σύρμα καὶ τὴ
βάζει στὸ στόμα ἓνα σῦκο.

Κόψτε. 2. Περισοιούλας 1. Γνίσον. 2. Περισοιούλας.

-Ἄχ παιδάκι μ' ἔτο' πού μέ γλύκανες, νά σέ γλυκάν' ἡ κόρη τῆς λεμονιάς. +
Πάγει παρακάτω βλέπει ἄλλη γρηά πῶ κλωθε χρυσό σύρμα. Κόφτ' τό σύρμα καί
τή βάζ' στό στόμα ἕνα σῦκο.

-Ἄχ παιδάκι μ', ὅπως μέ γλύκανες ἔτο' νά σέ γλυκάν' ἡ κόρη τῆς λεμονιάς.
Πάγει πιά περὶ βρῖσκει κι' ἄλλη γρηά πῶ κλωθε χρυσό σύρμα, κόφτει πάλι
τό σύρμα καί τή βάζει στό στόμα ἕνα σῦκο.

-Ἄχ παιδάκι μ', ὅπως μέ γλύκανες, ἔτο' νά σέ γλυκάν' ἡ κόρη τῆς λεμονιάς,
παρὰ κἀτ' ἔσ' εἶναι μιὰ λεμονιά κ' ἔχει τρεῖς λεμόνια καί τὰ φυλάγει
ἕνας δούκος, νά παραμονέψης καί σά ἄγῃς πού ἔχ' τὰ μάτια τ' ἀνοιχτά θά
πεῖ πῶς κοιμᾶται, νά πᾶς σιγά, σιγά καί νά τὰ κούψῃς. Τό κάθε λεμόνι ἔχ'
μέσα ἀπό μιὰ κοπέλλα, μόλις κόψῃς τό λεμόνι, ἡ κοπέλλα θά σέ πεῖ διψῶ,
νά μὴ πιῇ πολὺ νερὸ γιὰτί θά σκάν'.

Εὐχαιριστῶ εἶπ' ὁ βασιλέας κ' ἔφυγε. Πῆγε, πῆγε, πῆγε κεῖ πού ἦτανε ἡ λεμονιά,
παραμόνεψε πού κοιμούντανε ὁ δούκος, κόφτει τὰ λεμόνια καί φεύγει.
Κόφτ' κοντά σέ μιὰ βρύση τό ἕνα λεμόνι, βγαίνει μιὰ κοπέλλα ἕμορφη, λέγ'
διψῶ, πίν' πολὺ νερὸ καί σκάν'.

Ὁ βασιλέας στεναχωρέθηκε, πάγει πάγει, ἔφθασε σ' ἄλλη βρύση κόφτει καί
τ' ἄλλο τό λεμόνι, βγαίνει μιὰ κοπέλλα πιά ἕμορφη ἀπ' τὴν πρώτη, λέγ'
διψῶ, τῆνε εἶν', ἦπτε πολὺ ἀπ' τὴ λαχτάρα τῆς κ' ἔσκασε.

Ὁ βασιλέας πικράθηκε, μ' ἔμεινε λέγ' ἀκόμα ἕνα, πάγει κοντά σ' ἄλλη βρύση
καί κόφτ' τό λεμόνι, βγαίνει μιὰ κοπέλλα πού ἡ φύση δέν ἔκαμε ἄλλη, ἔλαμψε
ὁ κόσμος ὅλος, τὴν ἀφιν' νά πιῇ πολὺ λίγο νερὸ κ' ἔζησ' ἡ κοπέλλα.

Ὁ βασιλέας δόλοχαρος, θάμαζε τὴν ἕμορφη τῆς καί τὴν λέγ' ἀνέβα πάνω στό
δέντρο καί γώ θά πάγω νά φέρω ἀμάξια καί μουσικὲς νά πᾶνε στό παλάτι.
Ἡ κοπέλλα κάθεται πάνω στό δέντρο, ἀπό κάτω περνάει μιὰ φαραγώνα καί
τὴ λέγει, κατέβα ^{ωρμη} (νά σέ πῶ τό τύχη σ'. Κατεβαίν', κ' ἡ φαραγώνα περνάει στό
κεφάλι τοῦ κοριτσιοῦ μιὰ μαγεμένη καρφίτσα καί γίνεται πουλί, κι' αὐτὴ
ἀνεβαίνει πάνω στό δέντρο καί κάθεται. -

Ἡ βασίλισσα τὴν ἀγριοκυττάζει καί θέλει νά βγῇ, κι' ὁ βασιλέας ἀκού-

ει σκυφτός τό παραμύθι, ή κήρη λέγ', έρχεται ό βασιλέας μέ άμάξια, μουσικές καί τούμπανα καί μέ μεγάλη συνοδεία νά πάρη τήν κοπέλλα καί τή νά έγῃ; αντί τό όμοιο κορίτσι, ήτανε μιά μαύρη κι' άσχημη κατσιβέλα. Τή ρωτάει ό βασιλέας, πώς έγινες τέτοια χάλια; κι' ή φασαγώνα πλογήθηκε, απ' τήν πίκρα μ' π' άργησες. Τή βάζει στο άμάξι τήν παγαίνει στο παλάτι τή στεφανώνεται καί τήν κάμνει βασίλισσα.

Τό πουλάκι βλο τρυγυρνούσε στο παλάτι καί κάθε βράδυ πήγαινε στο παράθυρο του βασιλέ καί κελαϊδούσε,

‘Ο βασιλέας νά κοιμηθῃ γλυκά, γλυκά,
κ' ή σταίγκλα πού μέ μάγεψε,
ύπνο νά μη χορτάση,

μιά γηάττα είχ φουντωτό βασιλικό καί τό πουλάκι κατέβαινε, έπινε νερό καί κάθονταν πάνω, μιά μέρα χίστευθαι τό κεφαλάκι τ' ή γηάττα βρίσκει τήν καρφίτσα, τήν τσαράει καί τό πουλι γίνεται πάλε κοπέλλα, ή γηάττα ήτανε καλή, τήν άγάτσε ό κήρη της, αύτή κούτ θέ νά σηκωθεί πούτ, νά σκουπίση νά μαγερέψη, καί νά κάνη τό μαλλι, νά κάνη όλες τίς δουλιές. -

‘Η βασίλισσα πρσινοκιτρίνιζε κι' ό βασιλέας λέγ', ύστερα κήρη μ'; ό βασιλέας έδωσε σ' όλο τό βασιλειό τ'; νά ξεχειμωνιάσνε από ένα άλογο, στη γηάττα έδωσανε τό πιό άδυνατο, ή κοπέλλα κάθε μέρα τό έλουζε, τό χτένιζε καί τό έδινε φάγη, τό κέντησε μέ σύρμα χρυσό τά καπίστρια καί σαν βγήκ' ό διαλαλητής νά γυρίσνε βλοι πίσω της βασιλείας τ' άλογο, τό άλογο έγινε άγνώριστο.

‘Ο βασιλέας πιά δε βάσταζε, άγκαλιάζει τήν κήρη της λεμονιάς κι' έδωσε διαταγή κι' έφεραν ουό τρελλά άλογο κι' ανέβασαν άπάν τή φασαγώνα, έδωσαν άπόνα πούε στο κάθε άλογο καί τήν έσερναν έξω στα χωράφια. - ό γάμος έγινε σαράντα μέρες καί σαράντα νύχτες, ήλθανε πολλοι καλεσμένοι από μακρυνά μέρη, έφαγαν, ήπιανε καί διασκεδάσαν, τήν γηάττα κράτησαν στο παλάτι καί τήν τιμούσανε σα μητέρα της βασίλισσας κι' έζησαν όλοι καλά καί μετς καλλίτερα. -